

Jaarverslaggeving

Deel 3 van 3 : Hoofdstuk 11 t/m 19

Ook verkrijgbaar : Deel 1 : Hoofdstuk 1 tot en met 4

Ook verkrijgbaar : Deel 2 : Hoofdstuk 5 tot en met 10

Bronvermelding:

Derde druk

Titel : Jaarverslaggeving

Auteurs : Epe P. en Koetzier W.

Uitgever: Wolters-Noordhoff Groningen

ISBN: 9001303536

Aantal pagina's boek : 371

Aantal hoofdstukken boek : 19

De inhoud van dit uittreksel is met de grootste zorg samengesteld. Incidentele onjuistheden kunnen niettemin voorkomen. Je dient niet aan te nemen dat de informatie die Students Only B.V. biedt foutloos is, hoewel Students Only B.V. dat wel nastreeft. Dit uittreksel is voor persoonlijk gebruik en is bedoeld als wegwijzer bij het originele boek. Wij raden altijd aan het bijbehorende studieboek erbij te kopen en dit uittreksel als naslagwerk erbij te houden. In dit uittreksel worden diverse verwijzingen gemaakt naar het studieboek op basis waarvan dit uittreksel is gemaakt

Dit uittreksel is een uitgave van Students Only B.V. Copyright © 2003 StudentsOnly B.V. Alle rechten voorbehouden. De uitgever van het studieboek is op generlei wijze betrokken bij het vervaardigen van dit uittreksel. Voor vragen kan je je wenden per email aan info@studentsonly.nl.

Inhoudsopgave

	Pag
Hoofdstuk 11 Kasstroomoverzicht	3
Hoofdstuk 12 Instandhoudingsdoelstellingen en waarderingsgrondslagen	4
Hoofdstuk 13 Historische kostenstelsel	5
Hoofdstuk 14 Vervangingswaardestelsel	6
Hoofdstuk 16 Kapitaalbelangen	8
Hoofdstuk 17 Consolidatie	10
Hoofdstuk 19 Winstbelasting	13

Hoofdstuk 11 Kasstroomoverzicht

Dit overzicht geeft weer welke geldstromen beschikbaar zijn gekomen in een boekjaar en welke geldstromen waarvoor gebruikt zijn. Voorbeelden van geldmiddelen zijn: kasmiddelen, tegoeden bij banken, direct opeisbare deposito's en effecten.

In de wetgeving, Titel 9boek 2 BW, is niets te vinden met betrekking tot de kasstromen. Het kasstroomoverzicht is dan ook niet verplicht om op te nemen in de jaarrekening, maar wordt wel aanbevolen.

3 opsplitsingen van een kasstroomoverzicht:

- kasstroom uit operationele activiteiten → zie uitleg hieronder.
- kasstromen uit investeringsactiviteiten → (des)investering in immateriële, materiële en financiële vaste activa en kasstroom uit beleggingen vlottende activa.
- kasstromen uit financieringsactiviteiten → vb. emissie aandelen, aankoop eigen aandelen en aangegane leningen en aflossing aangegane leningen.

Kasstroom uit operationele activiteiten

Dit zijn kasstromen die betrekking hebben op de dagelijks werkzaamheden van de onderneming. Voorbeeld: ontvangst uit verkoop van producten.

2 methoden:

- directe methode: hier wordt gebruik gemaakt van de werkelijke ontvangsten en uitgaven.

Voorbeeld van berekening:	Ontvangen van debiteur	
	Betaald aan crediteur	-
	Betaalde lonen en salarissen	-
	Betaalde overige kosten	-
	Ontvangen interest	+
	Betaalde interest	-
	Betaalde belasting	-
	<hr/>	
	Netto operationele kasstroom	

Bron schema: Bladzijde 267 van het boek Boekhouden Geboekstaafd deel 3.

- indirecte methode: uitgangspunt van deze methode is de winst voor belasting.

Voorbeeld van berekening:	Winst voor belasting		
	Betaalde belastingen	-	
	Afschrijvingen		+
	Mutatie voorzieningen	+/-	
	Mutatie voorraden	+/-	
	Mutatie debiteuren	+/-	
	Mutatie crediteuren	+/-	
	Mutatie transitoria	+/-	
	<hr/>		
	Netto operationele kasstroom		

Bron schema: Bladzijde 267 van het boek Boekhouden Geboekstaafd deel 3.

Op bladzijde 209 van het boek Jaarverslaggeving staat een uitgewerkt voorbeeld van een kasstroomoverzicht.

Hoofdstuk 12 Instandhoudingsdoelstellingen en waarderingsgrondslagen

3 Instandhoudingsdoelstellingen:

- Nominalisme → de beginsituatie en de eindsituatie zijn in geld gemeten gelijk aan elkaar. Aan het begin 1000 euro aan het eind ook weer 1000 euro. De voorraadresultaten worden gerekend tot de winst.
- Substantialisme → de beginsituatie en de eindsituatie zijn in middelen gemeten gelijk aan elkaar. In het begin 2 machines aan het eind ook 2 machines. De voorraadresultaten worden niet tot de winst gerekend.
- Handhaving koopkracht eigen vermogen → in de beginsituatie en de eindsituatie dezelfde dingen kunnen kopen.

Financiële vermogensinstandhouding → nominalisme + handhaving koopkracht eigen vermogen.

Fysieke vermogensinstandhouding → substantialisme.

Winstbepalingsstelsels opgedeeld naar de instandhoudingsdoelstellingen in schema:

Waarderings- grondslag	Instandhoudingsdoelstelling		
	Nominalisme	Substantialisme	Handhaving van het eigen vermogen
Historische kostprijs	Historische kostenstelsel		
Actuele inkoopprijs	Modern nominalisme	Vervangingswaarde stelsel	Stelsel Bakker
Voor inflatie gecorrigeerde historische uitgaafprijs			General pricing- level accounting

Bron : Jaarverslaggeving – Epe, P en Koetsier W. tabel 12.1 blz.223

Hoofdstuk 13 Historische kostenstelsel

Dit stelsel gaat uit van de echt betaalde prijzen bij aanschaf, er wordt geen gebruik gemaakt van schattingen. Bij vaste activa wordt er dan gewaardeerd tegen de werkelijk betaalde prijs min reeds gedane afschrijvingen (= nominalisme). Waardestijgingen hebben geen invloed op de jaarlijkse afschrijvingen.

Bij de voorraden zijn er de volgende 3 mogelijkheden:

- fifo → first-in-first-out: bij deze methode kun je te maken krijgen met voorraadresultaten (= schijnwinsten), deze zitten bij deze methode in de winst.
- Gemiddelde inkoopprijs: hier wordt de gewogen gemiddelde inkoopprijs van de voorraad berekend. Ook bij deze methode worden de voorraadresultaten opgenomen in de winst.
- Lifo → last-in-first-out: Hier kun je te maken krijgen met 2 vormen:
  - individueel lifo: er wordt per transactie gekeken wat de inkoopprijs van de bijbehorende voorraad was. Aangezien dit alleen geldt voor de voorraden wordt dit partieel substantialisme genoemd.
  - Collectief lifo: tegenovergestelde van fifo. Is de eindvoorraad groter dan de beginvoorraad dan is dit stelsel nominalistisch, maar is de eindvoorraad kleiner dan de beginvoorraad dan in het stelsel substantialistisch.

Ijzeren voorraadstelsel (= periodewinstbepalingsstelsel)

Bij dit stelsel worden de voorraadresultaten geheel uit de winst gehaald → substantialisme.

Ijzeren voorraad = de voorraad die nodig is om de bedrijfsactiviteiten onder normale omstandigheden uit te kunnen voeren. Voorraadresultaten → tegen vaste prijs (historisch prijs van de ijzeren voorraad) op de balans. Dit geldt alleen voor de voorraden dus is het partieel substantialistisch.

Surplus → werkelijke voorraad is groter dan ijzeren voorraad. Deze wordt gewaardeerd tegen historisch kostprijs (= nominalistisch).

Manco → werkelijke voorraad is kleiner dan ijzeren voorraad. Deze wordt gewaardeerd tegen de huidige prijs. Voorraad waardering = ijzeren voorraad – manco.

Vervangingskoopstelsel

Bij dit stelsel kunnen er transactieresultaten berekend worden, door middel van opbrengst – kostprijs vervangende inkoop (= nifo → next-in-first-out). Er zijn 3 situaties mogelijk. Deze staan beschreven op bladzijde 235 van het boek Jaarverslaggeving.

Prijsdaling

Bij een prijsdaling krijg je te maken met de minimumwaarderingsregel. Deze regel houdt het volgende in: Waarderen tegen de laagste van:

- historische kostprijs;
- vervangingswaarde;
- netto-opbrengst-waarde.

In artikel 384 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW staat dat er gewaardeerd mag worden tegen de historische kostprijs. Alleen het ijzeren voorraadstelsel wordt in de wet niet genoemd. Fiscaal mag op alle besproken methoden gewaardeerd worden. In geval van prijsstijging is het ijzeren voorraadstelsel het meest aantrekkelijk.

Hoofdstuk 14 Vervangingswaardestelsel

2 nadelen historischekostenstelsel:

- voorraadresultaten worden tot de winst gerekend → kan leiden tot ondermijning van de voorraad.
- Vermogensbepaling krijg je te maken met stille reserves.

Bij het vervangingswaardestelsel worden zowel de voorraadresultaten als de stille reserves uit de waardering gehaald. Vervangingswaarde = prijs die nu geldt op de inkoopmarkt. Bij een prijsstijging wordt deze stijging verwerkt in een herwaarderingsreserve. Dit stelsel is dus substantialistisch. Zie voor een uitgewerkt voorbeeld: bladzijde 243 tot en met 246 van het boek: Jaarverslaggeving. Ook binnen dit stelsel geldt de minimumwaarderingsregel.

Normalevoorraadgedachte

Normale voorraad = zoveel vermogen aantrekken dat het mogelijk is om onder normale omstandigheden de bedrijfsactiviteiten te blijven uitvoeren. Dit geldt ook voor de duurzame productiemiddelen. Dus niet 2 machines aanschaffen als het ook mogelijk is om de werkzaamheden met 1 machine uit te voeren.

Dus:

Mutatie voorraad → werkelijke voorraad x prijsmutatie.

Mutatie herwaarderingsreserve → normale voorraad x prijsmutatie.

Dit verschil tussen bovenstaande mutaties kan ontstaan door de volgende 2 mogelijkheden:

- inhaalafschrijving, duurzame productiemiddelen (zie voor uitgewerkt voorbeeld bladzijde 250 tot en met 252 van het boek Jaarverslaggeving);
- speculatieresultaat, voorraden (zie uitgewerkt voorbeeld bladzijde 252 tot en met 255 van het boek Jaarverslaggeving).

Speculatieverliezen ontstaan door:

- werkelijke voorraad kleiner dan normale voorraad bij prijsstijging;
- werkelijke voorraad groter dan normale voorraad bij prijsdaling.

Speculatiewinst ontstaan door:

- werkelijke voorraad groter dan normale voorraad bij prijsstijging;
- werkelijke voorraad kleiner dan normale voorraad bij prijsdaling.

Financieringsvariant

Indien een bepaald productiemiddel niet volledig is gefinancierd met eigen vermogen, maar bijvoorbeeld met 50% vreemd vermogen wordt er gebruik gemaakt van de financieringsvariant. Indien er een prijsstijging zich voordoet is er sprake van een financieringsvoordeel van 50%. Dit wordt pas geboekt op het moment van realisatie (= realisatiebeginsel). Zie bladzijde 261 tot en met 264 van het boek Jaarverslaggeving voor een uitgewerkt voorbeeld van de financieringsvariant.

Fiscaal is het vervangingswaardestelsel niet toegestaan.

Naast het historische kostenstelsel en het vervangingswaarde stelsel kennen we ook nog de volgende 3 stelsels:

- moderne nominalisme;
- stelsel Bakker;
- General price-level accounting.

Deze stelsel worden nog niet heel erg veel toegepast in de praktijk. Dus voor uitleg verwijs ik u door naar Hoofdstuk 15 van het boek Jaarverslaggeving.

Hoofdstuk 16 Kapitaalbelang

Deelneming → 3 voorwaarden: een onderneming moet kapitaal verschaffen, dat een duurzame band heeft en bestemd is voor de eigen werkzaamheden.

Dochtermaatschappij → 2 voorwaarden: een onderneming moet meer dan 50% van de stemgerechtigden in de algemene vergadering van aandeelhouders hebben en meer dan 50% van de bestuurders of commissarissen kunnen benoemen of ontslaan. Of er sprake is van een dochtermaatschappij heeft dus te maken met de zeggenschap. De onderneming die dit heeft (zeggenschap) is de moedermaatschappij.

Groepsmaatschappij → 2 voorwaarden: economische eenheid en organisatorisch verbonden tussen verschillende NV's of BV's.

Deelnemingen waarop invloed van betekenis is → waarden tegen de netto-vermogenswaarde (= intrinsieke waarde van de deelneming).

Deelneming waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend → historische kosten of actuele waarde (zie artikel 2:384 lid 1 Titel 9 BW). Alleen indien op de deelneming invloed van betekenis (20% van de stemmen in algemene vergadering van aandeelhouders) wordt uitgeoefend dan moet er gewaardeerd worden volgens de **vermogensmutatiemethode**, dit is te vinden in artikel 2:389.

Waardering van deelnemingen op verkrijgingsprijs

De onderneming wordt gewaardeerd op de betaalde verkrijgingsprijs verminderd met het betaalde dividend. Er vindt pas een waardeverandering plaats als de waarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs komt te liggen.

Om de goodwill te berekenen dien je de verkrijgingsprijs te vergelijken met de waarde van de onderneming (= intrinsieke waarde: aandelenkapitaal + agio + reserves + winst).

Waardering van deelnemingen op actuele waarde

Het is vreemd dat waardering van deelnemingen is toegestaan op actuele waarde, omdat de 4de EG-richtlijn dit verbiedt: financiële vaste activa mogen niet tegen vervangingswaarde worden gewaardeerd. Omdat de wet alleen activering van goodwill toestaat als deze betaald is. Door het bestaan van waardering tegen actuele waarde kunnen ondernemingen die op verkrijgingsprijs zijn gewaardeerd worden geherwaardeerd. Dit wordt een herwaarderingsreserve.

Waardering van deelnemingen volgens de vermogensmutatiemethode

Karakteristiek voor deze tactiek is dat de boekwaarde wordt aangepast als het eigen vermogen verandert. Er zijn 2 technieken:

- netto-vermogenswaarde
- zichtbare intrinsieke waarde

Alleen indien een onderneming te weinig gegevens heeft om de netto-vermogenswaarde-methode toe te passen mag gebruik worden gemaakt van de zichtbare-intrinsieke-waarde-methode.

Zie voor een heldere en duidelijke uitleg bladzijde 240 tot en met 246 van het boek Boekhouden geboekstaafd deel 3.

Vermogensmutatiemethode houdt het volgende in:

Boekwaarde deelneming begin	€	
Aandeel van het resultaat	€	+
Gedeclareerd dividend	€	-
		<hr/>
Boekwaarde deelneming eind.	€	

Goodwill

Wanneer komt de post Goodwill als afzonderlijke post in de jaarrekening van de moedermaatschappij?

Waarderingsmethode deelneming	Goodwillbedrag
Actuele waarde	Verkrijgingsprijs – actuele waarde op moment van verwerving deelneming
Vermogensmutatiemethode op basis van netto-vermogenswaarde	Verkrijgingsprijs – netto-vermogenswaarde op moment van verwerving deelneming
Vermogensmutatiemethode op basis van zichtbare intrinsieke waarde	Verkrijgingsprijs – zichtbare intrinsieke waarde op moment van verwerving deelneming

Bron: Boekhouden geboekstaafd deel 3, vierde druk, bladzijde 247.

Is de verkrijgingsprijs hoger dan de netto-vermogenswaarde → goodwill.

Is de verkrijgingsprijs lager dan de netto-vermogenswaarde → badwill.

3 mogelijkheden voor verwerken goodwill in jaarrekening:

1. Onmiddellijk ten laste brengen van het Eigen Vermogen (= vrije reserve);
2. Onmiddellijk ten laste brengen van het resultaat in het jaar van aanwinst.
3. Activeren en vervolgens afschrijven.

Hoofdstuk 17 Consolidatie

Geconsolideerde jaarrekening → jaarrekening van alle ondernemingen die deel uit maken van een groep of een groepsmaatschappij (art. 405 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW).

De wettelijke bepalingen zijn gelijk aan de bepalingen van de vennootschappelijke jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening wordt opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Iedere rechtspersoon die aan het hoofd van een groep staat moet een geconsolideerde jaarrekening publiceren (art. 406 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW). Ook de rechtspersoon die aan het hoofd staat van een tussenholding moet een geconsolideerde jaarrekening publiceren (art. 406 lid 2 Titel 9 Boek 2 BW).

Groepsmaatschappij → 2 voorwaarden: economische eenheid en organisatorisch verbonden tussen verschillende NV's of BV's.

Binnen de wet zijn er 2 vrijstellingen voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening, namelijk:

- vrijstelling voor groepen: op bladzijde 10 staat het schema van de indeling van rechtspersonen. Valt de groep in de kleinste categorie dan hoeft er geen geconsolideerde jaarrekening gepubliceerd te worden.
- Vrijstelling van deelconsolidatie voor tussenholdings: is er voor de tussenholding al een geconsolideerde jaarrekening opgesteld? Dan hoeven de geconsolideerde ondernemingen niet meegenomen te worden in de geconsolideerde jaarrekening van de groep als geheel.

2 uitzonderingen bij consolidatie:

- het consolidatieverbod: alleen ondernemingen die dezelfde activiteiten uitvoeren mogen meegeconsolideerd worden.
- Algemene vrijstellingen: gezamenlijke betekenis is te verwaarlozen, om aan de gegevens te komen is te duur of kost te veel tijd en vervreemden.

Intercompany-transacties → onderlinge leveringen tussen moeder en dochter.

De onderlinge leveringen leiden tot eliminatieposten bij de consolidatie van de jaarrekeningen van de moeder met de dochter:

'Opbrengst Verkopen' van de leverende partij valt weg tegen 'Kostprijs Verkopen' van de ontvangende partij;

De winst van de op balansdatum aanwezige eindvoorraad die dit jaar is aangeschaft is nog niet gerealiseerd. De winst is pas gerealiseerd als er levering aan ondernemingen buiten het concern heeft plaatsgevonden.

Door moeder aan dochter geleverd en reeds doorverkocht aan derden goederen met een waarde van 300.000. Eliminatiepost:

	Opbrengst Verkopen (moeder)	300.000	
Aan	Kostprijs Verkopen (dochter)		300.000

Boeking bij 100% deelneming

Eliminatieposten consolidatie (resultatenrekening):

Verkochten goederen aan derden:

	Opbrengst Verkopen (moeder)
Aan	Kostprijs Verkopen (dochter)

Ingekochte goederen en nog in voorraad op balansdatum:

Opbrengst Verkopen (moeder)
Aan   Kostprijs Verkopen (moeder)
Aan   Saldo Winst (moeder)

Eliminatieposten consolidatie (balans):

Ingekochte goederen en nog in voorraad op balansdatum:

Winst boekjaar (moeder)
Aan   Voorraad Goederen (dochter)

Balansen na winstverdeling dan nog toevoegen:

Algemene Reserve (moeder)
Aan   Voorraad goederen (dochter)

Boeking bij niet-100% deelneming

Verkochten goederen aan derden:

Opbrengst Verkopen (moeder)
Aan   Kostprijs Verkopen (dochter)

Ingekochte goederen en nog in voorraad op balansdatum:

Opbrengst Verkopen (moeder)
Aan   Kostprijs Verkopen (moeder)
Aan   Saldo Winst (moeder)

Aandeel winst deelneming:

Aandeel resultaat deelneming (moeder)	%-deelneming * saldo winst
Aan Saldo winst (dochter)	%-deelneming * saldo winst

Restant winst deelneming:

Aandeel derden resultaat deelneming	restant
Aan Saldo winst (dochter)	restant

Eliminatieposten consolidatie (balans):

Ingekochte goederen en nog in voorraad op balansdatum:

Winst boekjaar (moeder)
Aan   Voorraad Goederen (dochter)

Deelneming:

Aandelenkapitaal (dochter)	%-deelneming * aandelenkapitaal
Algemene reserves (dochter)	%-deelneming * algemene reserves
Winst boekjaar (dochter)	%-deelneming * winst boekjaar
Aan Deelneming (moeder)	%-deelneming * deelneming
Aandelenkapitaal (dochter)	restant van aandelenkapitaal
Algemene reserves (dochter)	restant van algemene reserves
Winst boekjaar (dochter)	restant van winst boekjaar
Aan Aandeel derden	restant deelneming

Eenheidstheorie → elimineren van de totale winstopslag aan de nog niet door gekochte goederen.

Invloed van vennootschapsbelasting

De correcties, eliminaties en toevoegingen die betrekking hebben op de winst uit intercompany-transacties moet netto worden opgenomen, omdat over deze winst ook belasting betaald moet worden. Dit is niet het geval als er sprake is van een fiscale eenheid. Indien de invloed van vennootschapsbelasting mee moet worden genomen in de eliminatieposten, dan krijgen we de volgende eliminatieposten:

Resultatenrekening

Verkocht aan derden:

Opbrengst Verkopen (moeder)
Aan Kostprijs Verkopen (dochter)

Ingekochte goederen en nog in voorraad op balansdatum:

Opbrengst verkopen (moeder)
Aan Kostprijs Verkopen (moeder)
Aan Vennootschapsbelasting 35% * winst verkopen
Aan Winst na belasting 65% * winst verkopen

Aandeel resultaat deelneming:

Aandeel resultaat deelneming
Aan Winst na belasting

Derdenbelang:

Aandeel derden
Aan Winst na belasting (dochter)

Balans:

Ingekochte goederen en nog in voorraad op balansdatum

Winst boekjaar (moeder) 65% * winst
Actieve belasting latentie 35% * winst
Aan Voorraad goederen (dochter) winst

Deelneming:

Aandelenkapitaal (dochter) %-deelneming * aandelenkapitaal
Algemene reserves (dochter) %-deelneming * algemene reserves
Winst boekjaar (dochter) %-deelneming * winst boekjaar
Aan Deelneming (moeder) %-deelneming * deelneming

Aandelenkapitaal (dochter) restant van aandelenkapitaal
Algemene reserves (dochter) restant van algemene reserves
Winst boekjaar (dochter) restant van winst boekjaar
Aan Aandeel derden restant deelneming

Hoofdstuk 19 Winstbelasting

De sleutelbegrippen tussen de verhouding van de vennootschappelijke en de fiscale jaarrekening zijn:

normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd → heeft alleen betrekking op de fiscale winstbepaling, en
goed koopmansgebruik → heeft betrekking op de vennootschappelijke vermogensbepaling en de bepaling van het vennootschappelijke resultaat.

Er zijn 2 manieren om de fiscale jaarrekening op te stellen, namelijk:

extracomptabel → de fiscale jaarrekening wordt afgeleid van de vennootschappelijke jaarrekening

intracomptabel → de fiscale jaarrekening kan worden opgesteld uit de boekhouding, omdat het grootboek zo is aangepast dat zowel de vennootschappelijke jaarrekening als de fiscale jaarrekening uit de boekhouding kan worden opgesteld.

Oorzaken van verschillen tussen fiscale en vennootschappelijke winst

Verschillen tussen fiscale en vennootschappelijke winst kunnen ontstaan door:

verschillen in toerekening aan jaren;

verschillen tussen het fiscale winstbegrip en het vennootschappelijke winstbegrip.

Verschillen in toerekening aan jaren

De fiscale jaarwinst en de vennootschappelijke jaarwinst wijken van elkaar af, maar de som van de fiscale jaarwinsten over de gehele levensduur is gelijk aan de som van de vennootschappelijke jaarwinsten over de gehele levensduur. Een positief verschil in het ene jaar wordt opgeheven door een negatief verschil in het andere jaar.

Is de fiscale winst lager dan de vennootschappelijke winst dan is er sprake van uitstel van betaling (= positief verschil → passieve latentie). Is de fiscale winst hoger dan de vennootschappelijke winst dan is er sprake van vooruitbetaling (= negatief verschil → actieve latentie).

Oorzaken van verschillen in toerekening aan jaren:

afwijkend afschrijvingssysteem;

afwijkend waarderingssysteem van voorraden;

herwaarderingsreserve.

Belastinglast → $\text{vennootschapsbelasting-\%} * \text{vennootschappelijke winst}$

Belastingsschuld → $\text{vennootschapsbelasting-\%} * \text{fiscale winst}$

Belastinglatentie → verschil tussen belastinglast en belastingsschuld

Oftewel $\text{vennootschapsbelasting-\%} * (\text{vennootschappelijke winst} - \text{fiscale winst})$.

Journaalposten (resultaatbenadering):

9... Vennootschapsbelasting

(Aan) 0... Voorziening voor latente belastingverplichtingen

Aan 1... Te betalen vennootschapsbelasting

Bij positief verschil (passieve latentie) is 9... Vennootschapsbelasting groter dan 1... Te betalen vennootschapsbelasting → dus staat 0... Voorziening voor latente belastingverplichtingen credit. Bij negatief verschil (actieve latentie) staat 0... Voorziening voor latente belastingverplichtingen debet.

Resultaatbenadering → Bedrag op de rekening 0... Voorziening voor latente belastingverplichting wordt verklaard op grond van een verschil tussen de fiscale en de vennootschappelijke winst.

Balansbenadering → Wordt verklaard op grond van een verschil tussen de fiscale en vennootschappelijke boekwaarden.

Journaalposten (balansbenadering):

9... Vennootschapsbelasting
Aan 1... Te betalen vennootschapsbelasting

Positief verschil (= passieve latentie → Belastbaar tijdelijk verschil):

9... Vennootschapsbelasting
Aan 0... Voorziening voor latente belastingverplichtingen
Of

Negatief verschil (= actieve latentie → Verrekenbaar tijdelijk verschil):

0... Voorziening voor latente belastingverplichtingen
Aan 9... Vennootschapsbelasting

Verschillen tussen het fiscale winstbegrip en het vennootschappelijke winstbegrip

De fiscale jaarwinst wijkt af van de vennootschappelijke jaarwinst, maar ook de som van de fiscale jaarwinsten wijkt af van de som van de vennootschappelijke jaarwinsten. Dus een positief verschil wordt in de toekomst niet opgeheven door een negatief verschil in een ander jaar. Een verschil tussen de fiscale en de vennootschappelijke jaarwinst dat ontstaat door een verschil tussen het fiscale winstbegrip en het vennootschappelijk winstbegrip leidt tot een verlichting of een verzwaring van de belastingdruk.

Oorzaken van verschillen tussen het fiscale winstbegrip en het vennootschappelijke winstbegrip:

deelnemingsvrijstelling;
investeringsaftrek;
tantièmes.

In dit geval is de belastinglast gelijk aan de belastingschuld en heb je dus niet te maken met belastinglatenties.

Journaalpost:

9... Vennootschapsbelasting
Aan 1... Te betalen vennootschapsbelasting